

U S N E S E N Í

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Jitkou Zavřelovou v právní věci žalobce: **G. N.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky**, pošt. schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 3. 2014, č. j. OAM-49/DS-PR-P20-2014, o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě

t a k t o :

Žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 3. 2014, č. j. OAM-49/DS-PR-P20-2014, se přiznává odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou ze dne 10. 3. 2014 doručenou Krajskému soudu v Praze dne 14. 3. 2014 domáhá zrušení rozhodnutí označeného v záhlaví tohoto usnesení, jímž žalovaný podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), zastavil řízení o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu z důvodu nepřipustnosti žádosti podle § 10a písm. b) zákona o azylu a určil, že státem příslušným k posouzení žádosti podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobu bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „nařízení č. 604/2013“) je Maďarsko.

Přílohou žaloby byl i samostatný návrh na přiznání odkladného účinku žaloby. Žalobce tento návrh odůvodnil tím, že jeho předání do Maďarska není možné, protože podmínky pro žadatele o mezinárodní ochranu jsou v této zemi v rozporu s čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie, a proto je třeba aplikovat čl. 3 odst. 2 nařízení č. 604/2013. Žalobce též odkazuje na odůvodnění své žaloby, kde uvádí, že nemůže být předán do Maďarska, neboť zde jednak dochází k vážným nedostatkům v oblasti azylového řízení představující porušení základních lidských práv a svobod, a dále zde žalobci hrozí vyhoštění do Ruska, kde mu hrozí pronásledování. Tato tvrzení žalobce opírá o zprávu Ministerstva zahraničí USA, v níž je zmíněno, že několik členských států EU se dlouhodobě vyhýbá přemísťování žadatelů o mezinárodní ochranu do Maďarska z důvodu porušování základních práv azylantů garantovaných Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, dále o odborný článek Dánské rady pro uprchlíky, a rovněž o rozsudky Evropského soudu pro lidská práva, konkrétně *Lokpo a Touré proti Maďarsku* (číslo stížnosti 10816/10), *Abdelhakim proti Maďarsku* (číslo stížnosti 13058/11), a *Said proti Maďarsku* (číslo stížnosti 13457/11), kdy bylo Evropským soudem pro lidská práva shledáno porušení čl. 5 a čl. 13 Evropské úmluvy. Dále žalobce uvádí, že bez přiznání odkladného účinku by bylo žalobci fakticky upřeno právo na soudní ochranu, protože v případě předání do Maďarska pro něj pozitivní rozhodnutí soudu nebude mít žádný význam, neboť mimo území České republiky pro něj z rozsudku, jímž se rozhodnutí správního orgánu zrušuje, neplynou žádné důsledky.

Žalobce se proto domnívá, že by následky v případě předání do Maďarska pro něj znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, přičemž tento postup zároveň není v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Žalovaný ve svém vyjádření s přiznáním odkladného účinku nesouhlasí. Žalovaný poukazuje na to, že žalobce žádal o mezinárodní ochranu již několikrát neúspěšně, a to ve Švédském království dne 24. 11. 2011, v Rakouské republice dne 14. 2. 2013 a v Maďarsku dne 23. 4. 2013. Žalovaný je přesvědčen, že postupoval v souladu se zákonem i unijním právem a že v daném případě nejsou splněny zákonem stanovené podmínky pro přiznání odkladného účinku žaloby. Má za to, že výkon ani jiné právní následky vydaného rozhodnutí neznamenaají pro žalobce jím namítanou nenahraditelnou újmu. Případné vycestování žalobce nelze označit za nenahraditelnou újmu tím spíše, že se v jeho případě jedná o uplatnění bezprostředně závazného nařízení č. 604/2013.

Krajský soud v Praze návrh na přiznání odkladného účinku posoudil takto:

Ustanovení § 32 odst. 2 zákona o azylu vylučuje přiznání odkladného účinku žalobě směřující proti rozhodnutí správního orgánu, jež bylo vydáno (jako v případě žalobce) podle § 25 písm. i) zákona o azylu. Cílem paušálního vyloučení odkladného účinku je zajistit, co nejrychlejší přemístění cizince a posouzení jeho žádosti v příslušném členském státě.

Odkladný účinek tak může být soudem přiznán jen po posouzení konkrétního případu. Přiznání odkladného účinku je mimořádným zásahem činěným v průběhu přezkumného soudního řízení, jímž se pozastavují až do skončení tohoto řízení právní účinky napadeného pravomocného a vykonatelného rozhodnutí správního orgánu, na které je však třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku správní žalobě proto musí být vyhrazeno pouze pro ojedinělé případy.

Podle ustanovení § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Z výše citovaného ustanovení je tedy zřejmé, že zákon pro případné přiznání odkladného účinku žalobě stanoví celkem tři předpoklady.

- 1) Výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro žalobce znamenaly újmu.
- 2) Tato újma je pro žalobce nepoměrně větší, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám.
- 3) Přiznání odkladného účinku není v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Tvrdit a osvědčit první z předpokladů pro přiznání odkladného účinku žalobě, tj. že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro žalobce znamenaly újmu, je povinen žalobce, který se přiznání odkladného účinku domáhá svým návrhem; nestačí tak v návrhu toliko poukázat na možnost vzniku újmy. Vznik újmy musí být v příčinné souvislosti s výkonem napadeného rozhodnutí či jiným právním následkem plynoucím z rozhodnutí. Zároveň musí jít o následek určité intenzity, aby jej bylo vůbec možno označit za újmu.

Dotčený veřejný zájem v případě rozhodování o přiznání odkladného účinku žalobě, je povinen tvrdit a osvědčovat žalovaný. Újmu, jež by měla vzniknout jiným osobám, by měl žalovaný též zmínit, je-li mu z průběhu správního řízení známa. Stejně tak je jeho úkolem

vyvracet tvrzení žalobce. Každopádně však není žalovaný zatížen břemenem tvrzení a břemenem osvědčovacím, neboť soud je oprávněn doklady k osvědčení hrozícího dotčení veřejného zájmu, popř. i práv třetích osob, obstarat i z moci úřední. Neuvede-li žalovaný tyto okolnosti, popř. je neosvědčí, nevede to automaticky k vyhovění návrhu na přiznání odkladného účinku. Pasivita žalovaného však zvyšuje pravděpodobnost, že soud existenci těchto okolností, jež brání přiznání odkladného účinku žalobě, nebude schopen zjistit a návrhu vyhovějí. Ať již však soud odkladný účinek přizná nebo ne, může být v důsledku posunu ve skutkových zjištěních soudu rozhodnutí o přiznání odkladného účinku zrušeno (§ 73 odst. 4 s. ř. s.), popř. na základě opakovaného návrhu odkladný účinek přiznán.

Obecně dále platí, že při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě soud nepřezkoumává v mezích žalobních bodů žalobou napadené výroky rozhodnutí, jak to musí činit při rozhodování ve věci samé (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), ale zjišťuje jen existenci uvedených zákonných předpokladů. Mohou se však vyskytnout případy, ve kterých bude tatáž otázka předmětem rozhodování o odkladném účinku i předmětem rozhodování o žalobě. Pro tyto situace je třeba počítat s tím, že může dojít k tomu, že zatímco při posuzování podmínek pro přiznání odkladného účinku soud návrhu vyhovějí, při posuzování žaloby dojde k závěru o její nedůvodnosti. Důvodem této na první pohled paradoxní situace přitom nebude prostý posun v názoru soudu, ale bude jím zásadně posun ve skutkových zjištěních, ze kterých soud ve svých úvahách vycházel. Rozhodování o odkladném účinku je totiž rozhodováním pod intenzivním časovým tlakem a není zpravidla možné skutečnosti, které soud vezme za rozhodné pro posouzení věci, postavit najisto, nýbrž je nutné v řadě ohledů vycházet pouze ze skutečností účastníky pouze osvědčených (učiněných pravděpodobnými). Při rozhodování o odkladném účinku se proto uplatní nižší důkazní standard, nežli je tomu v případě rozhodování o žalobě, kdy soud může vycházet toliko ze skutečností před soudem řádně prokázaných. Tento rozdíl pak může ve výjimečných případech vést k odlišnému závěru o v podstatě totožné otázce.

Věcí, ve které se značně stírá rozdíl mezi posuzováním předpokladů pro přiznání odkladného účinku a posuzováním žalobních námitek, je právě přezkumné řízení ve věci určení státu příslušného k posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany podle čl. 3 nařízení č. 604/2013, a to tehdy, kdy žalobce v návrhu na přiznání odkladného účinku tvrdí, že újma jemu hrozící spočívá v tom, že bude přemístěn do země, kde dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv Evropské unie, přičemž totožnou námitkou žalobce brojí proti žalobou napadenému rozhodnutí i ve věci samé.

Z návrhu je zřejmé, že žalobce poukazuje na nedostatky v maďarském azylovém řízení, což opírá o stanoviska zahraničních a mezinárodních institucí. Relevantní je v této souvislosti odkaz a citace ze zprávy Ministerstva zahraničí USA dodržování lidských práv v Maďarsku ze dne 27. 2. 2014, v níž se uvádí, že několik členských států EU (Rakousko, Belgie, Francie, Německo, Itálie, Nizozemsko, Slovensko, Švédsko a Velká Británie) a Švýcarsko se dlouhodobě vyhýbají přemísťování žadatelů o mezinárodní ochranu do Maďarska z toho důvodu, že jsou zde porušována základní práva azylantů garantovaná Evropskou úmluvou o ochraně lidských práva a základních svobod. Relevantní je též argumentace rozsudky Evropského soudu pro lidská práva ve věci *Lokpo and Touré proti Maďarsku* (č. stížnosti 10816/10), ve kterém ESPL konstatoval porušení čl. 5 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práva a základních svobod, tedy práva na svobodu a osobní bezpečnost, přičemž svůj závěr včetně argumentace zopakoval následně ve věcech *Al-Tayyar Abdelhakim proti Maďarsku* (č. stížnosti 13058/11) a *Hendrin Ali Said and Aras Ali Said proti Maďarsku* (č. stížnosti 13457/11). Ve vztahu k této judikatuře pak žalobce odkázal na odborný článek

Matthewa Fräsera: The detention of asylum seekers in Hungary: exploring the impact of three judgements of the European Court of Human Rights, January 2014, který je dostupný na <http://www.asylumlawdatabase.eu/en/journal/detention-asylum-seekers-hungary-exploring-impact-three-judgments-european-court-human>. Naopak se dané problematiky netýkají a jsou tedy irelevantní další odkazy žalobce, a to zpráva Dánské rady pro uprchlíky, která se týkala problematiky předávání žadatelů o mezinárodní ochranu na Maltu a zpráva ECRE (European Council on Refugees and Exiles), která se týkala předávání žadatelů o mezinárodní ochranu do Bulharska.

Žalovaný se k podstatě žalobcových tvrzení o nedostacích v azylovém řízení a k relevanci shora uvedených zdrojů ve vyjádření k návrhu na přiznání odkladného účinku nevyjádřil. Krajský soud v Praze ovšem nemůže informace (shora označené jako pro věc relevantní) pominout, neboť na základě nich je zde určitá nezanedbatelná míra pravděpodobnosti, že maďarské azylové řízení trpí takovými nedostatky, v důsledku kterých by mohlo dojít k zásahu do práva žalobce na svobodu a osobní bezpečnost ve smyslu čl. 5 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Proto soud uzavírá, že výkon rozhodnutí žalovaného má výrazný potenciál způsobit žalobci nezanedbatelnou újmu a že žalobce osvědčil první z předpokladů pro přiznání odkladného účinku žaloby, tj. že výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí žalovaného by pro žalobce znamenaly újmu.

Soud v dané věci přihlédl i k informacím, které žalobce nepředložil v českém jazyce, nýbrž v angličtině (přeložena byla pouze relevantní část část zprávy Ministerstva zahraničí USA dodržování lidských práv v Maďarsku ze dne 27. 2. 2014). Odchýlil se tak od základní zásady soudního řízení spočívající v tom, že řízení před soudem se vede v českém jazyce. Učinil tak ale vědomě, a to s ohledem na popsání specifika rozhodování o odkladném účinku a na specifika soudního přezkumu ve věcech mezinárodní ochrany umocněná konkrétní věci (žalobce je zajištěn v zařízení pro zajištění cizinců, není zastoupen a jeho možnosti obstarat si v krátkých žalobních lhůtách potřebné listiny jsou tak logicky velmi omezené).

Pro úplnost soud dodává, že pokud žalobce újmu jemu hrozící spatřuje též ve vyhoštění do Ruska, k čemuž by dle jeho názoru došlo poté, co by jeho žádost o mezinárodní ochranu začalo řešit Maďarsko, zde se mýlí. Předáním žalobce do Maďarska na základě ustanovení čl. 28 odst. 2 nařízení č. 604/2013 totiž dochází primárně ke změně příslušnosti státu, jenž má o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu rozhodnout a tato skutečnost tedy sama o sobě ještě neznamená žalobcovo vyhoštění do Ruska.

Pokud jde o druhý z předpokladů pro přiznání odkladného účinku žaloby, tak jediným subjektem, u něhož by snad připadal v úvahu vznik újmy přiznáním odkladného účinku, je Česká republika coby stát mající zájem na přemístění žalobce do Maďarska. Skutečnost, že přemístění žalobce bude nejpozději do právní moci rozsudku ve věci samé odloženo, prakticky nemůže mít do uvedených zájmů žádný reálný dopad. Naopak újma hrozící žalobci, jež spočívá v potenciálním ohrožení svobody a osobní bezpečnosti, je zcela nepochybně nepoměrně větší nežli újma hrozící České republice. Krajský soud v Praze proto vyhodnotil druhý předpoklad přiznání odkladného účinku žaloby rovněž jako splněný.

Zbývá tedy posoudit, zda by přiznání odkladného účinku mohlo v daném případě znamenat rozpor s důležitým veřejným zájmem. Je tu jistě zájem na tom, aby příslušné orgány České republiky respektovaly a postupovaly podle pravidel nařízení č. 604/2013. Na straně druhé nelze přehlédnout, že i samo toto nařízení má diskreční ustanovení (čl. 17), které členskému státu umožňuje se odchýlně od čl. 3 odst. 1 nařízení č. 604/2013 rozhodnout posoudit žádost o mezinárodní ochranu, i když podle kritérií stanovených tímto nařízením není příslušný. Na stanovená pravidla proto nelze pohlížet jako na nepřekonatelné dogma. Rovněž je třeba vzít v úvahu, že přiznání odkladného účinku žaloby má pouze dočasnou

povahu (trvá nejdéle do právní moci rozhodnutí ve věci samé) a nijak se jím nepředjímá, zda žalobcovo setrvání na území České republiky bude v konečném důsledku oprávněné či nikoliv. Z těchto důvodů zde soud žádný rozpor s důležitým veřejným zájmem neshledává.

Vzhledem k výše uvedeným okolnostem má Krajský soud v Praze za to, že v daném případě jsou splněny všechny předpoklady pro přiznání odkladného účinku žaloby ve smyslu ustanovení § 73 s. ř. s. Proto bylo rozhodnuto tak, je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

Od povinnosti zaplatit soudní poplatek za podání návrhu na přiznání odkladného účinku je žalobce v souladu s ustanovením § 11 odst. 2 písm. i) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů osvobozen.

Poučení: Proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná [§ 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s.].

V Praze dne 2. dubna 2014

Mgr. Jitka Zavřelová, v. r.
samosoudkyně

Za správnost:
Božena Kouřimová